

Asia: VN/31603/2024

Lausuntopyyntö luonnoksesta yhteisötalouden ja yhteiskunnallisen yrittäjyyden strategiaksi 2025-2029

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Suomalainen työ ry:n / Yhteiskunnallinen Yritys -merkkitoimikunnan lausunto

Yhteisötalouden ja yhteiskunnallisten yritysten strategiasta 2026–2030

Suomalainen työ ry ja Yhteiskunnallinen Yritys merkkitoimikunta esittävät kunnioittavasti lausuntonsa Yhteisötalouden ja yhteiskunnallisten yritysten strategialuonnoksesta 2026–2030. Pidämme tärkeänä, että strategiaa päivitetään säännöllisesti ja että siinä huomioidaan toimintaympäristön muutokset sekä alan kasvava merkitys.

Strategialuonnoksessa on huomioitu hyvin mm. se, että kun kasvatetaan yhteiskunnallisen yrittämisen tunnettuutta, niin se vaikuttaa yhteiskunnallisten yritysten liiketoimintamahdollisuuksiin ja sitä kautta laajempaan vaikuttavuuteen. Hyvää on myös mm. se, että on nostettu esille yhteiskunnallisten innovaatioiden tärkeys tuottavuuden ja hyvinvoinnin lisäämisessä.

1. Yhteiskunnallinen yrittäminen

Tarkastelemme asiaa Yhteiskunnallinen Yritys -merkin näkökulmasta pohjautuen yli kymmenen vuoden ajan kertyneisiin Yhteiskunnallinen Yritys -merkkitoimikunnan linjauksiin, joiden pohjana on monien satojen hakijayritysten kokonaisvaltaiset arviot. Yhteiskunnallinen Yritys -merkin kriteerit pohjautuvat sekä kansallisiin ja kansainvälisiin selvityksiin ja kriteerit korostavat yhteiskunnallista tavoitetta, rajoitettua voitonjakoa, läpinäkyvyyttä ja innovatiivista liiketoimintaa. Rajoitetun voitonjaon tarkoitus on mahdollistaa yrityksen pitkäjänteinen kehittäminen.

2. Yhteisötalouden määritelmän tarkennus

Katsomme, että yhteisötalouden määritelmä kaipaa täsmentämistä. Yhteisötaloutta ei voida määritellä yritysmuodon perusteella. Yhteiskunnallisen yrityksen merkin saaneissa yrityksissä on osakeyhtiöitä, osuuskuntia, säätiöitä, yhdistyksiä ja kommandiittiyhtiöitä. Yritysmuoto ei ratkaise yhteiskunnallisen hyvän tuottamista, vaan yrityksen tarkoitus ja toiminnan laatu.

3. Asiakas- ja kansalaisnäkökulma

Strategiasta puuttuu asiakkaiden ja kansalaisten näkökulma. Yhteiskunnalliset yritykset toimivat juuri heitä varten, ja heidän tarpeidensa tulisi olla strategian keskiössä.

4. Alueellinen ja paikallinen vaikuttavuus

Yhteiskunnalliset yritykset ovat usein paikallisia tai alueellisia toimijoita, jotka tuottavat palveluja ja tuotteita omille alueilleen ja samalla edistävät työllisyyttä ja hyvinvointia. Tämä tärkeä yhteiskunnallinen rooli tulisi tuoda strategiassa vahvemmin esille.

5. Työhön integroivat yhteiskunnalliset yritykset

Työhön integroivien yhteiskunnallisten yritysten tulee täyttää yritystoiminnan tunnusmerkit. Näiden yritysten rooli heikommassa työmarkkina-asemassa olevien työllistäjänä on huomionarvoinen.

6. Markkinaehtoisuus ja taloudellinen kestävyys

Yhteiskunnallinen yritys toimii markkinoilla. Yrityksen taloudellisen perustan tulee olla vakaa, eikä julkisten tukien tulisi muodostaa liian suurta osuutta sen tulonmuodostuksesta.

7. Tietopohjan vahvistaminen

Pidämme tärkeänä, että strategiassa panostetaan tietopohjan vahvistamiseen. Luotettava tilastointi ja tietokannat mahdollistavat ilmiöiden analysoinnin ja kehittämisen.

8. Toimenpiteet ja rahoitus

Pidämme erityisen tärkeänä yhteiskunnallisten yritysten starttivaiheen rahoituksen kehittämistä. Tämä edistää yritysten kasvua ja koko kentän vahvistumista.

9. Suomalainen työ ry:n kriteeristö

Haluamme tuoda esiin, että Suomalainen työ ry:n hallinnoiman Yhteiskunnallinen Yritys -merkin myöntämisessä käytetään laajaa ja monipuolista kriteeristöä. Tämän perusteella Suomalaisella työllä on hallussaan systemaattinen tietokanta yhteiskunnallisista yrityksistä. Katsomme, että strategiatyössä olisi hyödyllistä hyödyntää tätä kriteeristöä yhteiskunnallisten yritysten määrittelyssä ja tunnistamisessa.

10. Verotus ja lainsäädäntö

Emme näe tarvetta muuttaa yhteiskunnallisten yritysten verotuksellista asemaa, mikäli niiden odotetaan toimivan kilpailluilla markkinoilla. Myös lainsäädännön osalta huomautamme, että yrityslainsäädäntö ei tyypillisesti erottele yrityksiä toimialan tai erityistehtävän perusteella. Näemme, ettei erillislainsäädännölle ole tarvetta, mikäli yhteiskunnallisen yrityksen toiminta on markkinaehtoista ja läpinäkyvää.

Yhteenveto

Strategialuonnos luo vahvan pohjan yhteiskunnallisten yritysten ja yhteisötalouden kehittämiseksi. Korostamme, että on hyvä hyödyntää Suomalainen työ ry:n vakiintunutta kriteeristöä, vahvistaa yhteiskunnallisessa yrittämisessä asiakas- ja kansalaisnäkökulmaa ja tuoda näkyvämmiin esiin yhteiskunnallisten yritysten alueellinen merkitys. Pidämme tärkeänä taloudellisen kestävyys huomioimista ja starttirahoituksen kehittämistä.

Esitämme, että strategian jatkovalmistelussa nämä huomiot otetaan asianmukaisesti huomioon Suomen yhteiskunnallisen yritystoiminnan vahvistamiseksi.

Suomalainen työ ry, Niina Ollikka, markkinointipäällikkö, Yhteiskunnallinen Yritys -merkkitoimikunnan sihteeri

Kari Neilimo, Yhteiskunnallinen Yritys -merkkitoimikunnan puheenjohtaja

Ollikka Niina
Suomalainen työ ry